

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

INSTRUMENT FINANSOWY LIFE+ NA LATA 2007 - 2013

INFORMACJA DLA POTENCJALNYCH BENEFICJENTÓW PROGRAMU

- 2007 -

PUBLIKACJA ELEKTRONICZNA

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. PRIORYTETOWE OBSZARY DZIAŁANIA	3
3. ZASADY ZARZĄDZANIA	5
4. BUDŻET PROGRAMU	5
5. BENEFICJENCI	5
6. NABÓR WNIOSKÓW	6
7. ZASADY DOFINANSOWANIA PROJEKTÓW	6
8. KRYTERIA KWALIFIKACYJNE	6
9. PODSTAWOWE DZIAŁANIA KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO OTRZYMANIA DOFINANSOWANIA	7
10. SZCZEGÓŁOWY OPIS CELÓW I DZIAŁAŃ DO REALIZACJI W RAMACH LIFE+	9

DOKUMENTY REFERENCYJNE I KONTAKT	19
---	-----------

1. WPROWADZENIE

LIFE+ jest instrumentem finansowym wspierającym politykę ochrony środowiska Wspólnoty Europejskiej, który będzie realizowany w latach 2007 - 2013. Stanowi kontynuację programu LIFE, realizowanego w latach 1992 - 2006.

Celem programu LIFE+ jest finansowanie projektów związanych z wdrażaniem, aktualizacją oraz rozwojem wspólnotowej polityki i prawodawstwa w dziedzinie środowiska, a tym samym wspieranie zrównoważonego rozwoju państw UE.

W szczególności, LIFE+ wspiera wdrażanie szóstego Programu Działania Środowiskowego Wspólnoty (6th EAP, 2002–2012), włącznie z jego strategiami tematycznymi, oraz zapewnia wsparcie finansowe dla środków i przedsięwzięć zapewniających **wartość dodaną** w Krajach Członkowskich UE.

2. PRIORYTETOWE OBSZARY DZIAŁANIA

LIFE+ składa się z trzech komponentów:

- 1) „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna”
- 2) „LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska”
- 3) „LIFE+ informacja i komunikacja”

LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna

W ramach komponentu przewiduje się finansowanie projektów związanych z ochroną, zachowywaniem lub odbudową naturalnych systemów, naturalnych siedlisk, dzikiej flory i fauny oraz różnorodności biologicznej, włącznie z różnorodnością zasobów genetycznych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów NATURA 2000.

Szczegółowymi celami komponentu „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna” są:

- a) przyczynianie się do wdrażania polityki i prawodawstwa Wspólnoty w dziedzinie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, w szczególności dyrektyw 79/409/EWG oraz 92/43/EWG, w tym na poziomie lokalnym i regionalnym a także wspieranie dalszego rozwoju i wdrażania sieci Natura 2000, w tym w odniesieniu do siedlisk oraz gatunków przybrzeżnych i morskich;
- b) przyczynianie się do konsolidacji zasobów wiedzy w celu rozwoju, opiniowania, nadzorowania i oceny polityki oraz prawodawstwa Wspólnoty w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej;

- c) wspieranie formułowania i wdrożenia podejść w zakresie kierunków polityki i instrumentów mających na celu monitorowanie oraz ocenę stanu przyrody i różnorodności biologicznej, a także czynników, presji i reakcji, które mają na nie wpływ, zwłaszcza w związku z dążeniem do osiągnięcia celu powstrzymania utraty różnorodności biologicznej we Wspólnocie do 2010 r.;
- d) zapewnianie wsparcia na rzecz lepszego zarządzania w dziedzinie środowiska poprzez poszerzenie udziału zainteresowanych stron, w tym organizacji pozarządowych, w procesie konsultacji związanych z polityką i prawodawstwem w zakresie przyrody i różnorodności biologicznej oraz w ich wdrażaniu.

LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska

W ramach komponentu przewiduje się finansowanie projektów z zakresu szeroko rozumianej ochrony środowiska, a w szczególności: zapobiegania zmianom klimatycznym; ochrony zdrowia i polepszania jakości życia; ochrony wód, ochrony powietrza, ochrony gleby; ochrony przed hałasem; monitorowania lasów oraz ochrony przed pożarami; zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami, jak również tworzenia, wdrażania i oceny polityk oraz prawa UE w zakresie ochrony środowiska.

Szczegółowymi celami komponentu „LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska” w związku z celami 6. EAP, w tym także w zakresie obszarów priorytetowych, takich jak: zmiana klimatu, wpływ środowiska na zdrowie i jakość życia, a także zasoby naturalne i odpady, są:

- a) przyczynianie się do opracowywania i prezentowania innowacyjnych podejść w zakresie polityki, technologii, metod i instrumentów ochrony środowiska;
- b) przyczynianie się do konsolidacji zasobów wiedzy w celu rozwoju, opiniowania, nadzorowania i oceny polityki i prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska;
- c) wspieranie formułowania i realizacji metod monitorowania i oceny stanu środowiska, a także czynników, presji i reakcji, które mają na nie wpływ;
- d) ułatwianie wdrożenia wspólnotowej polityki ochrony środowiska ze szczególnym naciskiem na jej realizację na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- e) zapewnianie wsparcia na rzecz lepszego zarządzania w dziedzinie środowiska poprzez zwiększenie udziału zainteresowanych stron, w tym organizacji pozarządowych, w procesie konsultacji i wdrażania polityki.

LIFE+ informacja i komunikacja

W ramach komponentu przewiduje się finansowanie projektów informacyjnych i komunikacyjnych, kampanii na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz wymianę najlepszych doświadczeń i praktyk.

Szczegółowymi celami komponentu „LIFE+ informacja i komunikacja” są:

- a) rozpowszechnianie informacji i zwiększanie świadomości w zakresie ochrony środowiska, w tym zapobiegania pożarom lasów;
- b) wspieranie środków towarzyszących takich jak informowanie, działania komunikacyjne i kampanie informacyjne, konferencje i szkolenia, w tym szkolenia dotyczące zapobiegania pożarom lasów.

3. ZASADY ZARZĄDZANIA

Podobnie jak w latach poprzednich, program zarządzany jest przez Komisję Europejską, która raz do roku ogłasza nabór wniosków. Wnioski kierowane będą do Komisji za pośrednictwem Ministerstwa Środowiska.

Przy ocenie i wyborze wniosków do realizacji, Komisja weźmie pod uwagę zestaw priorytetów narodowych, składanych co roku przez każde z państw członkowskich.

4. BUDŻET PROGRAMU

Całkowity budżet programu dla wszystkich krajów członkowskich UE na lata 2007-2013 wynosi 2.143.409.000 euro.

Zgodnie z tekstem rozporządzenia, 78% środków podlega alokacji pomiędzy poszczególne kraje członkowskie.

Wg. wstępnych szacunków poziom alokacji dla Polski w latach 2007 – 2013 wyniesie ok. 10 mln. euro rocznie.

Minimum 50% środków zostanie przeznaczonych na wsparcie projektów realizowanych w ramach komponentu 1 „LIFE+ ochrona przyrody i bioróżnorodność”.

5. BENEFICJENCI

Finansowanie poprzez LIFE+ mogą otrzymywać jednostki, podmioty i instytucje publiczne lub prywatne. Beneficjenci tworzyć mogą partnerstwa w ramach poszczególnych projektów.

6. NABÓR WNIOSKÓW

W bieżącym roku nabór wniosków prowadzony będzie w dniach **15 września – 30 listopada**. Wnioski składać należy wyłącznie na przygotowanych do tego celu formularzach, w postaci elektronicznej, w formacie pliku Adobe PDF. Instytucją przyjmującą wnioski na obszarze Polski jest Ministerstwo Środowiska.

7. ZASADY DOFINANSOWANIA PROJEKTÓW

W przypadku dotacji na działania maksymalna stawka współfinansowania ze środków UE wynosi 50% kwalifikujących się kosztów. Wyjątkowo jednak, maksymalna stawka współfinansowania dla komponentu „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna” może wynosić do 75% kwalifikujących się kosztów w przypadku działań i projektów dotyczących siedlisk lub gatunków priorytetowych służących realizacji dyrektywy 79/409/EWG lub dyrektywy 92/43/EWG, jeśli jest to niezbędne do osiągnięcia celu związanego z ochroną.

W przypadku komponentu 2 „LIFE+ polityka i zarządzanie w zakresie środowiska” dla projektów, które przynoszą zysk poziom dofinansowania nie będzie mógł być wyższy niż 30% kosztów kwalifikowanych.

Program LIFE+ nie nakłada ścisłych ograniczeń pod względem wartości projektów, jednak ze względów praktycznych preferowane są projekty o wartości pomiędzy 1 - 5 mln euro.

W ramach LIFE+ nie będą mogły być realizowane projekty, które podlegają finansowaniu z innych instrumentów finansowych Wspólnoty, w tym w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, Europejskiego Funduszu Rybołówstwa oraz siódmego programu ramowego badań i rozwoju technologicznego. Beneficjenci będą zobowiązani do przekazywania Komisji - w przypadku środków zarządzanych centralnie - lub agencji krajowej - w przypadku środków zarządzanych przez powierzenie zadań - informacji na temat funduszy otrzymanych z budżetu wspólnotowego oraz bieżących wniosków o przyznanie finansowania.

8. KRYTERIA KWALIFIKACYJNE

Projekty, które będą realizowane w ramach LIFE+ powinny spełniać poniższe kryteria:

1. Być spójne pod względem technicznym i finansowym, wykonalne i opłacalne.
2. Mieć znaczenie dla Wspólnoty poprzez przyczynianie się w znaczący sposób do osiągnięcia ogólnego celu LIFE+, którym jest finansowanie projektów związanych

z wdrażaniem, aktualizacją oraz rozwojem wspólnotowej polityki i prawodawstwa w dziedzinie środowiska, a tym samym wspieranie zrównoważonego rozwoju, a w szczególności wdrażania szóstego Programu Działania Środowiskowego Wspólnoty (EAP) (2002 – 2012), włącznie z jego strategiami tematycznymi.

3. Zapewniać europejską wartość dodaną i spełniać przynajmniej jedno z poniższych kryteriów:

- a) są to środki i projekty dotyczące najlepszych praktyk lub środki i projekty demonstracyjne służące wdrożeniu dyrektywy Rady 79/409/EWG lub dyrektywy Rady 92/43/EWG;
- b) są to działania i projekty innowacyjne lub działania i projekty demonstracyjne związane z celami Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska, w tym w zakresie rozwoju lub upowszechniania technik najlepszej praktyki, wiedzy specjalistycznej lub technologii;
- c) są to kampanie na rzecz zwiększania świadomości społecznej oraz specjalne szkolenia dla podmiotów uczestniczących w działaniach dotyczących zapobiegania pożarom lasów;
- d) są to działania i projekty służące rozwojowi i realizacji celów Wspólnoty związanych z szerokim, ujednoczonym, kompleksowym i długoterminowym monitorowaniem wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego.

W ramach Instrumentu Finansowego LIFE+ przewiduje się finansowanie głównie dużych projektów o wartości powyżej 1 mln euro.

9. PODSTAWOWE DZIAŁANIA KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO OTRZYMANIA DOFINANSOWANIA

W ramach LIFE+ mogą być finansowane następujące działania, jeśli spełniają kryteria kwalifikacyjne:

- a) działania operacyjne organizacji pozarządowych zaangażowanych w ochronę i poprawę jakości środowiska na poziomie europejskim oraz w tworzenie i wdrażanie ustawodawstwa i polityki ochrony środowiska unii europejskiej,
- b) tworzenie i utrzymywanie sieci, baz danych i systemów komputerowych związanych bezpośrednio z wdrażaniem ustawodawstwa i polityki ochrony środowiska UE, w szczególności gdy działania te poprawiają publiczny dostęp do informacji o środowisku,
- c) analizy, badania, modelowanie i tworzenie scenariuszy,
- d) monitorowanie stanu siedlisk i gatunków, w tym monitorowanie lasów,
- e) pomoc w budowaniu potencjału instytucjonalnego,
- f) szkolenia, warsztaty i spotkania, w tym szkolenia podmiotów uczestniczących w inicjatywach dotyczących zapobiegania pożarom lasów,
- g) platformy nawiązywania kontaktów zawodowych i wymiany najlepszych praktyk,

- h) działania informacyjne i komunikacyjne, w tym kampanie na rzecz zwiększania świadomości społecznej, a w szczególności kampanie zwiększające świadomość społeczną na temat pożarów lasów,
- i) demonstracja innowacyjnych podejść, technologii, metod i instrumentów dotyczących kierunków polityki
- j) specjalnie w odniesieniu do komponentu I „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna”:
- (a) zarządzanie gatunkami i obszarami oraz planowanie ochrony obszarów, w tym zwiększenie ekologicznej spójności sieci Natura 2000;
 - (b) monitorowanie stanu ochrony, w szczególności ustalenie procedur i struktur monitorowania stanu ochrony;
 - (c) rozwój i realizacja planów działania na rzecz ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych;
 - (d) zwiększenie zasięgu sieci Natura 2000 na obszarach morskich;
 - (e) nabywanie gruntów pod następującymi warunkami:
 - nabycie to przyczyniłoby się do utrzymania lub przywrócenia integralności obszarów objętych siecią Natura 2000,
 - nabycie gruntu jest jedynym lub najbardziej efektywnym sposobem osiągnięcia pożądanego skutku w zakresie ochrony przyrody,
 - nabywany grunt jest długookresowo przeznaczony na wykorzystanie w sposób zgodny z celami szczegółowymi komponentu I „LIFE+ przyroda i różnorodność biologiczna”, oraz
 - dane państwo członkowskie zapewnia długookresowe wyłączone przeznaczenie takich gruntów na cele związane z ochroną przyrody.

10. SZCZEGÓŁOWY OPIS CELÓW I DZIAŁAŃ DO REALIZACJI W RAMACH LIFE+

Cele i działania zawarte w załączniku II do tekstu Rozporządzenia:

Składnik 1 LIFE+:

Przyroda i różnorodność biologiczna

Cel główny

Ochronienie, zachowanie, odtworzenie, monitoring i poprawa funkcjonowania systemów naturalnych, siedlisk przyrodniczych oraz populacji dzikiej flory i fauny, w celu powstrzymania spadku różnorodności biologicznej oraz różnorodności zasobów genowych na terytorium UE do roku 2010.

Priorytetowe obszary działań

- Wsparcie wdrażania polityki i prawodawstwa wspólnotowego dotyczących przyrody i różnorodności biologicznej, w szczególności Dyrektyw Ptasiej i Siedliskowej.
- Wsparcie dalszego rozwoju i wdrażania sieci Natura 2000, włącznie z siedliskami i gatunkami przybrzeżnymi i morskimi.
- Wsparcie tworzenia i wdrażania polityk oraz instrumentów służących monitorowaniu i ocenie stanu przyrody i różnorodności biologicznej, oraz czynników wpływających na różnorodność biologiczną, presji i reakcji na te czynniki, w szczególności pod kątem osiągnięcia celu powstrzymania utraty różnorodności biologicznej UE do 2010 roku.
- Rozwój wiedzy na temat wpływu GMO (genetycznie zmodyfikowanych organizmów) na ekosystemy i różnorodność biologiczną - wypracowanie metodyki zarządzania ryzykiem.

Składnik 2 Life+: Polityka i zarządzanie w zakresie środowiska

1. Priorytet: ZMIANY KLIMATYCZNE

Cel główny

Osiągnięcie stabilizacji stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze na takim poziomie, który zapobiega globalnemu ociepleniu powyżej 2°C.

Priorytetowe obszary działań

- Realizacja zobowiązań UE wynikających z Protokołu UNFCCC z Kyoto i opracowanie strategii oraz programu jej wdrożenia dla okresu po roku 2012.
- Adaptacja gospodarki, społeczeństwa, przyrody, zasobów wodnych i zdrowia ludzkiego do niekorzystnych oddziaływań związanych ze zmianami klimatycznymi na terenie Unii Europejskiej (przy założeniu wzrostu temperatury o 2°C związanego ze wzrostem stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze) oraz łagodzenie wpływu tych oddziaływań.
- Wprowadzanie mechanizmów ekonomicznych, w szczególności systemu handlu emisjami, w celu osiągnięcia opłacalnej finansowo redukcji emisji w okresie po roku 2012.

2. Priorytet: WODA

Cel główny

Poprawa jakości wód poprzez rozwój efektywnych kosztowo podejść do zagadnień osiągnięcia dobrego ekologicznego stanu wód w ramach realizacji pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczach, przewidzianego w Ramowej Dyrektywie Wodnej (WFD) do roku 2009.

Priorytetowe obszary działań

- Wymiana najlepszych praktyk oraz informacji mających znaczenie dla realizacji polityki wodnej Unii Europejskiej.
- Wzmocnienie udziału nauki w tworzeniu i realizacji polityki wodnej.

- Wymiana doświadczeń i wyników badań w celu wsparcia krajów członkowskich w procesie:
 - przygotowania planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
 - przygotowania zintegrowanych programów działania w państwach członkowskich zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną,
 - integracji działań wynikających z innych dyrektyw dotyczących wody (takich jak: Dyrektywa w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, Dyrektywa w sprawie wód przeznaczonych do kąpielii, Dyrektywa w sprawie wody pitnej, Dyrektywa w sprawie środków ochrony roślin, Dyrektywa w sprawie azotanów, Dyrektywa w sprawie zintegrowanej ochrony przed zanieczyszczeniami - IPPC).
- Wspieranie efektywnego wdrożenia Strategii tematycznej dotyczącej ochrony i zachowania środowiska morskiego.
- Włączenie do realizacji polityki wodnej aspektów hydromorfologicznych (odbudowa terenów zalewowych oraz inne działania mające na celu wsparcie dla przyszłej Dyrektywy Powodziowej).

3. Priorytet: POWIETRZE

Cel główny

Osiągnięcie poziomu jakości powietrza, który nie przyczynia się do wzrostu zagrożeń wynikających z negatywnego wpływu na zdrowie ludzi i stan środowiska.

Priorytetowy obszar działania

- Wdrożenie Strategii Tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza.

4. Priorytet: GLEBY

Cel główny

Ochrona i zapewnienie zrównoważonego użytkowania gleby poprzez zachowywanie jej funkcji, zapobieganie zagrożeniom, łagodzenie efektów oddziaływań i rekultywację zdegradowanych gleb.

Priorytetowy obszar działania

- Wdrażanie Strategii Tematycznej w dziedzinie ochrony gleb.

5. Priorytet: ŚRODOWISKO MIEJSKIE

Cel główny

Trwała poprawa jakości i funkcjonowania środowiska na obszarach miejskich w Unii Europejskiej.

- Przyczynianie się do skutecznego wdrażania obowiązujących w Unii Europejskiej polityk środowiskowych oraz prawodawstwa na poziomie lokalnym, poprzez wspieranie i zachęcanie władz lokalnych do kompleksowego podejścia do zarządzania terenami miejskimi, między innymi w zakresie sektorów transportu i energetyki.

6. Priorytet: HAŁAS

Cel główny

Wsparcie tworzenia i wdrażania polityk dotyczących hałasu emitowanego do środowiska.

Priorytetowy obszar działania

- Przeciwdziałanie skutkom i redukcja szkodliwych oddziaływań związanych z emisją hałasu do środowiska.

7. Priorytet: SUBSTANCJE CHEMICZNE

Cel główny

Osiągnięcie do roku 2020 lepszej ochrony środowiska i zdrowia przed zagrożeniami stwarzanymi przez substancje chemiczne, poprzez wdrożenie prawodawstwa dotyczącego substancji chemicznych, w szczególności Rozporządzenia w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) oraz Strategii Tematycznej w zakresie używania pestycydów.

Priorytetowe obszary działań

- Wymiana najlepszych praktyk oraz informacji mających znaczenie dla realizacji polityki
- Wzmocnienie integracji pomiędzy nauką a polityką oraz wsparcie transferu wyników badań, w celu stworzenia trwałych podstaw technicznych dla wdrażania Rozporządzenia REACH.

- Wdrażanie Strategii Tematycznej w zakresie właściwego używania pestycydów.

8. Priorytet: ŚRODOWISKO I ZDROWIE

Cel główny

Rozwój bazy informacyjnej dla polityk dotyczących środowiska i zdrowia (Plan Działań na lata 2004-2010 do Europejskiej Strategii Środowisko i Zdrowie)

Priorytetowe obszary działań

- Biomonitoring ludzi (HBM) oraz wymiana informacji na temat środowiska i zdrowia.
- Ochrona warstwy ozonowej w celu redukcji negatywnych wpływów promieniowania na zdrowie ludzi i stan środowiska

9. Priorytet: ZASOBY NATURALNE I ODPADY

Cel główny

Opracowanie oraz wdrożenie polityk mających na celu zapewnienie zrównoważonego wykorzystania i gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami, poprawę jakości produktów pod względem standardów środowiskowych, opracowanie zrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji oraz zapobieganie powstawaniu odpadów, ich wykorzystanie i recykling.

Wspieranie efektywnego wdrożenia Strategii Tematycznej Unii Europejskiej dotyczącej odpadów.

Priorytetowe obszary działań

- Opracowanie i wdrażanie polityk zrównoważonej produkcji i konsumpcji, wraz ze Zintegrowaną Polityką Produktową UE (IPP).
- Promocja zrównoważonego wykorzystania produktów w trakcie całego cyklu ich istnienia (od wyprodukowania, przez okres użytkowania, aż do pozbycia się po utracie przydatności), z uwzględnieniem aspektów środowiskowych, społecznych i ekonomicznych, celem uniezależnienia wzrostu gospodarczego od zwiększenia zużycia surowców oraz związanego z tym nasilenia niekorzystnych oddziaływań środowiskowych.

- Promocja zapobiegania powstawaniu odpadów, odzyskiwania i recyklingu odpadów z uwzględnieniem myślenia w kategoriach „cyklu życia” produktów, promocja zasad ekologicznego projektowania oraz rozwój rynku recyklingu odpadów (w szczególności realizacja postanowień: Dyrektywy w sprawie ziemnych składowisk odpadów, Ramowej dyrektywy w sprawie odpadów, Rozporządzenia o transporcie odpadów oraz Dyrektyw o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (WEEE), w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (RoHS), o pojazdach wycofanych z eksploatacji (ELVs) i o odpadach górniczych).

10. Priorytet: LASY

Cel główny

Zapewnienie, za pośrednictwem sieci koordynacyjnej Unii Europejskiej, spójnej i zwartej bazy informacyjnej dla kształtowania polityki w sprawie lasów, w zakresie: zmian klimatu (wpływ na ekosystemy leśne, łagodzenie skutków oraz dostosowanie do oddziaływań); zmian różnorodności biologicznej (informacje podstawowe i chronione obszary leśne); stanu lasów i funkcji ochronnych lasów (woda, gleba i infrastruktura) oraz w zakresie pożarów lasów oraz przyczyniania się do ochrony lasów przed pożarami.

Priorytetowe obszary działań

- Wsparcie dla zbierania, analiz i rozpowszechniania informacji dotyczących lasów oraz zależności pomiędzy lasami a środowiskiem.
- Wsparcie w zakresie zwiększania skuteczności i harmonizacji systemów monitoringu lasów oraz systemów gromadzenia danych, jak również zwiększania powiązań między systemami monitoringu działającymi na poziomie regionalnym, krajowym, europejskim i globalnym.
- Podkreślanie wzajemnych relacji oraz udziału istotnych zagadnień związanych z lasami w inicjatywach i prawodawstwie środowiskowym (np. strategii glebowej UE, sieci Natura 2000, Ramowej Dyrektywie Wodnej, itp.)
- Przyczynianie się do zrównoważonego zarządzania lasami, w szczególności poprzez zbieranie danych związanych z Ogólnoeuropejskimi Wskaźnikami Zrównoważonego Zarządzania Lasami, zgodnie z zasadami przyjętymi przez Zgromadzenie Ekspertów MCPFE w dniach 7-8 października 2002 w Wiedniu, Austria.

- Budowanie potencjału na poziomie krajowym i wspólnotowym, w celu tworzenia i umacniania struktur umożliwiających koordynację i zarządzanie monitoringiem lasów.

11. Priorytet: INNOWACJE

Cel główny

Rozwój i demonstracja innowacyjnych podejść politycznych, technologii, metod i instrumentów służących wdrażaniu Planu Działania na rzecz Technologii Środowiskowych (ETAP).

Priorytetowe obszary działań

- Ewaluacja, określanie i optymalizacja efektów wprowadzenia programu ETAP poprzez usprawnienie planowania i koordynacji, skuteczny monitoring postępów, wczesną identyfikację i uzupełnienie braków merytorycznych oraz efektywne wykorzystanie danych naukowych, ekonomicznych w procesie wdrażania
- Wsparcie w zakresie identyfikacji, demonstracji oraz rozpowszechnienia innowacyjnych technologii i praktyk poprzez działania komplementarne do podejmowanych w ramach Programu Ramowego na rzecz Konkurencyjności i Innowacji (CIP)
- Wymiana informacji i dobrych praktyk pomiędzy podmiotami w Unii Europejskiej działającymi w zakresie:
 - handlu międzynarodowego technologiami środowiskowymi,
 - odpowiedzialnego inwestowania w krajach rozwijających się,
 - wdrażania planu działań Światowego Szczytu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (WSSD) w zakresie technologii środowiskowych.

12. Priorytet: PODEJŚCIE STRATEGICZNE W OCHRONIE ŚRODOWISKA

Cel główny

Wsparcie skutecznego wdrażania i egzekucji prawodawstwa środowiskowego Unii Europejskiej oraz doskonalenie bazy wiedzy w zakresie polityki środowiskowej.

Zwiększanie efektywności i spójności polityk.

Poprawa zgodności środowiskowej małych i średnich przedsiębiorstw.

Opieka i informowanie Komisji Europejskiej w kwestiach realizacji projektów.**Priorytetowe obszary działań**

- Lepsza ocena nowych środków politycznych, w szczególności na poziomie ich wstępnego formułowania lub późniejszego przeglądu.
- Wzmocnienie bazy wiedzy na potrzeby tworzenia i wdrażania polityki środowiskowej, poprzez budowę Wspólnego Systemu Informacji Środowiskowej (ang. Shared Environmental Information System - SEIS) oraz wsparcie wdrażania inicjatywy Globalnego Monitoringu dla Środowiska i Bezpieczeństwa (GMES).
- Poprawa metodyki ocen wdrażania oraz ewaluacji ex-post.
- Identyfikacja i stopniowa eliminacja subwencji szkodliwych dla środowiska.
- Szersze wykorzystanie instrumentów rynkowych dla doskonalenia polityk.
- Zapewnianie narzędzi, zwłaszcza wskaźników, dla polityk zrównoważonego rozwoju.
- Wdrażanie Programu Wsparcia Zgodności Środowiskowej (ECAP) dla małych i średnich przedsiębiorstw.
- Podejmowanie działań związanych z udziałem wsparcia ekspertów zewnętrznych w procesie tworzenia i wdrażania polityki środowiskowej
- Zapewnienie narzędzi ułatwiających osiągnięcie pomocy technicznej i administracyjnej związanej z identyfikacją, przygotowaniem, zarządzaniem, monitoringiem, audytem oraz nadzorem projektów realizowanych w ramach LIFE III i LIFE+.

13. Priorytet: ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM**Cel główny**

Osiągnięcie lepszych rezultatów w zarządzaniu środowiskiem, poprzez lepsze rozumienie zagadnień środowiskowych oraz zaangażowanie obywateli UE w podejmowanie decyzji w tej dziedzinie.

Priorytetowy obszar działania

- Zwiększanie udziału partnerów (m.in. grup konsumentów i organizacji pozarządowych) w procesie podejmowania decyzji w zakresie rozwoju i wdrażaniu polityki środowiskowej i legislacji.

14. Priorytet: ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Cel główny

Wsparcie organizacji pozarządowych zaangażowanych w działania z zakresu ochrony środowiska na poziomie europejskim.

Priorytetowe obszary działań

- Wzmocnienie udziału organizacji pozarządowych w dialogu w procesie tworzenia i wdrażania polityk ochrony środowiska.
- Wzmocnienie udziału organizacji pozarządowych procesie doskonalenia europejskich systemów standaryzacji, w celu zapewnienia zrównoważonego udziału partnerów społecznych i integracji aspektów środowiskowych.

Składnik 3 LIFE+: Informacja i komunikacja

Cel główny

Zapewnienie ciągłego i wydajnego przepływu informacji w celu dostarczania podstaw dla decyzji politycznych na temat środowiska, oraz w celu zapewnienia obywatelom dostępu do informacji na temat stanu oraz zmian występujących w środowisku.

Priorytetowy obszar działania

- Rozpowszechnianie informacji, ekologiczne oznakowanie towarów, zwiększanie świadomości społecznej i rozwój umiejętności w zakresie ochrony środowiska, w tym w dziedzinie zapobiegania pożarom lasów.

DOKUMENTY REFERENCYJNE I KONTAKT

Strona Centrum Informacji o Środowisku:

www.ekoportal.pl

/zakładka Fundusze UE -> Fundusz LIFE+/

Wzory wniosków do pobrania:

http://www.ekoportal.pl/jetspeed/portal/portal/Fundusze_UE/LIFE/wnioski.psml

Strona Komisji Europejskiej:

<http://ec.europa.eu/environment/life/home.htm>

Kontakt z instytucją pośredniczącą w Polsce:

Ministerstwo Środowiska

Departament Funduszy Ekologicznych

ul. Wawelska 52/54

00-922 Warszawa

Tel. (22) 5792 417

Fax (22) 5792 629

info.fundusze@mos.gov.pl

life@mos.gov.pl